04/03/2020

«Πού οφείλονται οι δυστυχίες στη ζωή μας;»

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Ελλάδος

Τη Δευτέρα 24 Φεβρουαρίου το απόγευμα πραγματοποιήθηκε η ένατη συνάντηση του Σεμιναρίου Επιμόρφωσης Κατηχητών-τριών, που συνδιοργανώνει το Ίδρυμα Ποιμαντικής Επιμορφώσεως της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών σε συνεργασία με το Ίδρυμα Νεότητος και Οικογένειας, στο Πολιτιστικό Κέντρο της Ιεράς Αρχιεπισκοπής (Μεγάλου Βασιλείου 15, στον Κεραμεικό).

Ο π. Μιλτιάδης Ζέρβας, Εφημέριος στο Ι. Παρεκκλήσιο Αγίας Αικατερίνης Καστέλλας – Διευθυντής έκδοσης περιοδικού «Πειραϊκή Εκκλησία», ανέπτυξε το θέμα: «Πού οφείλονται οι δυστυχίες στη ζωή μας;».

Ο ομιλητής ξεκίνησε με την προβολή ενός βίντεο με εικόνες, μέσα από τις οποίες παρουσιάζονταν οι διάφορες εκφάνσεις του κακού και της δυστυχίας στη ζωή του ανθρώπου.

Στη συνέχεια ανέπτυξε σε θεματικούς άξονες την κεντρική εισήγησή του για τους

καθοριστικούς παράγοντες της ύπαρξης του κακού. Ο άνθρωπος μέσα στον πόνο του αναζητά απαντήσεις στα «γιατί;». Υπάρχει τόσο κακό γύρω του, που τον «πνίγει» η κυριαρχία του. Ήδη στην αρχαία φιλοσοφία και τον Γνωστικισμό, υπήρξε η διάκριση ότι ο πνευματικός κόσμος είναι καλός, ο υλικός είναι κακός.

Οι Πατέρες της Εκκλησίας μας έκαναν τη διάκριση ότι το κακό δεν είναι παρουσία, αλλά η απουσία του Θεού. Επομένως το κακό υπάρχει εκεί που υπάρχει η απουσία του Θεού. Ο Θεός δεν δημιουργεί το κακό. Το κακό δεν είναι αυθύπαρκτο, αλλά καθορίζεται από την απουσία ή παρουσία του Θεού. Πιο συγκεκριμένα, ο Θεός δημιούργησε τον κόσμο και τον άνθρωπο «καλά λίαν» (Γεν. 1, 31). Όσον αφορά στη φύση και την προέλευση του κακού διευκρινίστηκε ότι το κακό δεν υπάρχει ως δημιούργημα και ο Θεός δεν ευθύνεται γι' αυτό. Υπάρχει ως διακοπή της σχέσης του κτιστού κόσμου με τον Θεό, σχέση που είναι απαραίτητη για να παραμείνει ο κόσμος ζωντανός, αφού από μόνος του δεν έχει ζωή.

Η διακοπή της σχέσης προέρχεται από τον άνθρωπο που ως «αυτεξούσιος» θέλησε να γίνει θεός χωρίς το Θεό. Έτσι επέλεξε τη διακοπή της σχέσης του με τον Θεό που τον ζωοποιούσε και επιστρέφει στο μηδέν συμπαρασύροντας και την υπόλοιπη κτίση, αφού είναι ο ηγέτης της. Ο Θεός δεν δημιουργεί το κακό, αλλά δίνει στον άνθρωπο τη δυνατότητα της επιλογής, αφού τον έχει δημιουργήσει με ελεύθερη βούληση (αυτεξούσιο) κι εκείνος επιλέγει να γίνει ίσος με τον Θεό μέσω της ανυπακοής (3ο κεφ. της Γενέσεως).

Η ανυπακοή στην εντολή του Θεού ήταν η ουσία του κακού, ενώ η σχέση αγάπης μαζί Του θα ήταν ο μόνος τρόπος για να συνεχίσει να ζει σε κοινωνία με τον Θεό. Ο άνθρωπος επιλέγει τελικά να γίνει θεός με λάθος τρόπο, δηλαδή χωρίς τη μοναδική δυνατότητα που υπήρχε για τη θέωση: την ταπείνωση και την υπακοή στον Θεό και επομένως τη μετοχή στη χάρη του Θεού. Οι άνθρωποι έγιναν «σαν θεοί», αλλά η «θεϊκότητά» τους είναι μια γυμνή «θεϊκότητα» που οδηγεί στον θάνατο και όχι στη θέωση, για την οποία είχαν δημιουργηθεί. Συνεπώς, αν ο Θεός εμπόδιζε τη δυνατότητα επιλογής των ελεύθερων κτισμάτων Του (ακόμη και το να επιλέξουν το κακό), θα ήταν σαν να αρνούνταν τον εαυτό Του.

Ωστόσο, δεν αφήνει το δημιούργημά του αβοήθητο. Έτσι ο Θεός επιλέγει να βοηθήσει τον κόσμο μέσω του Υιού Του. Με την ενανθρώπηση του Υιού και Λόγου του Θεού καταπολεμείται ο θάνατος, συντρίβεται το κακό και δημιουργείται ένας νέος «καινός» άνθρωπος, που δεν κυριαρχείται από τον θάνατο, δίνοντας στον άνθρωπο τη δυνατότητα να πολεμήσει εκείνος πλέον το κακό.

Η Ανάσταση του Χριστού είναι το πρώτο γεγονός του ερχομού της Βασιλείας του Θεού, στην οποία το κακό και η βασική του συνέπεια, ο θάνατος, δεν θα υπάρχουν πια. Εφόσον με την Ανάσταση του Χριστού «ο θάνατος δεν κυριεύει πια», είναι ευθύνη του ανθρώπου να συνδεθεί με Εκείνον, να φέρει τις συνέπειες της Ανάστασης σε όλες τις πτυχές της καθημερινότητας και να νικήσει κι ο ίδιος μαζί με τον Χριστό το κακό. Αυτό γίνεται όταν συμμετάσχει στον θάνατο και την Ανάσταση του Χριστού, στο Βάπτισμα και τη θεία Ευχαριστία και ταυτόχρονα καταπολεμεί τα πάθη που τον υποδουλώνουν, αλλάζει τις άδικες κοινωνικές δομές, αγαπά και θυσιάζεται για τους συνανθρώπους του, επανασυνδέεται σωστά με το φυσικό περιβάλλον.

Η αγωνιστική επιμονή στην καθημερινή ζωή για την επικράτηση της Βασιλείας του Θεού και την κατάργηση των συνεπειών της αμαρτίας, με τη συμμετοχή στη ζωή του σώματος του Χριστού, την Εκκλησία, είναι προσφορά στη ζωή ολόκληρου του κόσμου. Στην κατεύθυνση αυτή οι Άγιοι της Εκκλησίας αποτελούν πολύτιμα παραδείγματα. Αν και ο αγώνας φαίνεται άνισος, ο Χριστός ενεργεί μέσα από τα πρόσωπα των Αγίων και όλης της Εκκλησίας σε κάθε εποχή, ώστε να καλύπτει τις προσωπικές αδυναμίες και ελλείψεις και με την αγωνιστική επιμονή όλων να προετοιμάζεται ένας καινούριος κόσμος χωρίς το κακό.

Ως κατακλείδα της εισηγήσεώς του, ο π. Μιλτιάδης χρησιμοποίησε έναν πρωτότυπο τρόπο: μοίρασε σε κάθε Κατηχητή ένα χαρτάκι με μία μικρή πρόταση

και στη συνέχεια ο καθένας διάβαζε μεγαλοφώνως τη δική του πρόταση, με αύξουσα σειρά. Στο τέλος αποκαλύφθηκε ότι το συνολικό κείμενο προερχόταν από το «παράπονο» του Ιώβ απέναντι στον Θεό («Ιώβ», 6-42).
Εξ αφορμής του παλαιοδιαθηκικού αυτού κειμένου και των εύλογων αποριών και προβληματισμών που ανέκυψαν από την εισήγηση, αναπτύχθηκε ένας γόνιμος και εποικοδομητικός διάλογος.

Τη Δευτέρα 9 Μαρτίου 2020 θα πραγματοποιηθεί συν Θεώ η δέκατη σεμιναριακή συνάντηση με ομιλητή τον Πρωτ. π. Σπυρίδωνα Τσιμούρη, Θεολόγο – Εφημέριο Ι. Ναού Αγίων Αναργύρων Καραβά Πειραιώς, με θέμα: «Γίνονται θαύματα σήμερα;».